

„SZERENCSÉS CSILLAGZAT ALATT SZÜLETTEM”

INTERJÚ KOCSIS KLÁRÁVAL

H. K.: *Hol „Kaput nyitogatsz”, hol alkotótáborban tevékenykedsz. Nem könnyű téged nyáron elérni. Állandóan mozgásban vagy. Ez családi örökség?*

K. K.: A szüleim tizenháromszor költöztek mielőtt megtalálták az igazi otthonukat, itt Békéscsabán. Kaposváron születtem, de mindig is alföldi lánynak tartottam magam, hiszen hároméves koromban került a családom Gyomaendrődre. Édesapám mezőgazdasággal foglalkozott, a helyi termelőszövetkezetben volt agrármérnök. A Hármas-Körös partján nőttem fel, majd kamaszkoromban a középiskolát már Békéscsabán végeztem.

H. K.: *Könnyen ment a pályaválasztás a gimnázium után?*

K. K.: A gimnázium utolsó éveiben, mikor el kellett dönteni, hogy milyen hivatást választok, a rajz és a képzőművészet iránti fogékonyságom döntötte el, hogy rajztanári szakot válasszak a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, Szegeden. Véletlenszerűen esett a választásom a művelődésszervező szakpárra. A közművelődésben eltöltött évek során bizonyosodott az, hogy ez a párosítás sok szempontból hasznomra vált, hiszen a művészeti kompetenciáim pozitív hatással bírnak a mindennapi munkavég-

zésemre. Meggyőződésem az, hogy egy jó népművelőnek kell, hogy legyen valamilyen „beütése” ahhoz, hogy szívvel-lélekkel tudja ezt a munkát végezni. Ez a beütés nálam a képzőművészet.

H. K.: *Főiskola után rögtön a közművelődés területén helyezkedtél el, vagy volt még kitérő?*

K. K.: A főiskola elvégzése után egy általános iskolában, Gyulaváriban helyezkedtem el rajztanárként. Rá egy évre már a Békés Megyei Művelődési Központ Kézműves Szakiskolájában tanítottam óraadóként. A tanév közepén megüresedett egy népművelői státusz a központban, és kapva az alkalmon megemlítettem az akkori igazgató-helyettesnek, Pál Miklósnénak, hogy nekem van diplomám művelődésszervezésből is, és szeretném kipróbálni magam ezen a pályán. S mint később kiderült ez a döntés az egész későbbi életutamra rányomta a bélyegét. Folyamatosan élt bennem a tudásvágy, így amikor kiderült számra, hogy ezen a pályán szeret-

nék maradni, akkor jelentkeztem a Debreceni Tudományegyetem művelődési-és felnőttképzési menedzser szakára, ahol 2003-ban szereztem diplomát. Ettől fogva már semmi nem tántoríthatott el attól, hogy igazi közművelődési szakemberré váljak. Azt gondolom, hogy kifejezetten szerencsés csillagzat alatt születtem, hiszen már huszonöt éves korom előtt megtapasztalhattam mi az, hogy hivatástudat. Milyen az, amikor az ember olyan munkát végez, ami szervesen az élete része, és ami beépül a mindennapjaiba. A családomtól többször kapok arra megjegyzéseket, hogy nem is dolgozni járok, hanem szórakozni.

H. K.: *Milyen feladatok tartoztak hozzád a kezdetekben? Meghatározó volt ez az időszak az életedben?*

K. K.: A Békés Megyei Művelődési Központ egy nagy infrastruktúrával rendelkező, majd harminc alkalmazottat foglalkoztató intézmény volt, ahol az igazán elismert szakemberektől tanulhattam meg a szakma csínját-

Kreatívan Határok Nélkül – ifjúsági Művészeti Tábor

bíját. Úgy mint, Dr. Pap István, Pál Miklósné, Dombi Ildikó vagy Pocsajiné Fábán Magdolna. Én voltam a kis „pelyhes”, akit mindenki tanítgatott, a szárnyai alá vett, és amikor kellett engedett önállóan kibontakozni. A mi „családunknak” azt hiszem az volt az erőssége, hogy mindenki azzal foglalkozhatott, ami közel állt a szívéhez. Így teljesen természetes volt, hogy azok a területek kerültek hozzám, amelyek valamilyen művészethez kapcsolódnak, mint a képzőművészet, a fotó, a népzene és a kórusművészet. Emellett aktívan tevékenykedtem a honismeret területén is. Több évig voltam a Karácsonyi János Honismereti Egyesület titkára is. Úgy gondolom, hogy ehhez a szakmához minimum két éves tapasztalat kell, hogy aki belecsöppen, átlássa a rendszert, és tudjon önállóan dolgozni. Mindezt én is megtapasztaltam, az évek múlásával egyre nagyobb és komolyabb rendezvényeket kellett szerveznie és lebonyolítanom. Az MMK-s évek alatt voltak olyan programok, amelyek még most is élnek bennem. Ilyen volt például a Virtuális Művészeti Konferencia, a Kreatív Határok Nélkül – ifjúsági művészeti tábor és a Szülőföldünk, Békés Megye Amatőr Művészeti Fesztivál.

H. K.: *A helyi civil szervezetekkel milyen volt az intézmény kapcsolata?*

K. K.: Az MMK kiváló példája volt annak, hogy megyei ernyőszervezetként hogyan lehet a civil szférával együtt tevékenykedni, a közös cél elérése érdekében partner együttműködéseket kialakítani. A mi házunkhoz tartozott a Békés Megyei Népművészeti Egyesület, a Békés Megyei Néptáncosok Szövetsége, a Körös-Vidék Drámapedagógiájáért Alapítvány, a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete, a Dél-alföldi Regionális Közművelődési Egyesület. Nem volt olyan rendezvényünk, amely ne valamely civil szervezettel közösen valósult volna meg. Ennek természetesen a partneri együttműködésen kívül a források megszerzésében is nagy jelentősége volt. Emlékeim szerint 2006-ban kezdődtek el országos szinten a megyei művelődési központok tevékenységeinek átalakítása. Ekkor már nálunk is érezhető volt, hogy nagy változások előtt állunk. A Békés Megyei Önkormányzat 2007-ben döntött úgy, hogy átszervezi a megyei módszertani tanácsadást és szolgáltatást, és ezzel együtt megszüntette a Békés Megyei Művelődési Központot.

A közművelődési szakemberek a Békés Megyei Könyvtár épületében folytathatták a szakmai tevékenységüket, amely átmeneti időszak közel másfél évig tartott.

H. K.: *Ha jól emlékszem pont ebben az időszakban jött nálatok a gyermekáldás.*

K. K.: Igen, nem véletlen mondják rám, hogy szerencsés csillagzat alatt születtem, hiszen ezt az átszervezési időszakot én már otthonról követtem figyelemmel, mivel 2006-ban születtem meg a kislányom, Lilla, és rá húsz hónapra megérkezett Csongor fiam is a családba. A családtervezés, mint minden más az életben, tudatosan és a tervek szerint alakult. Azért van ilyen kis korkülönbség a gyerekek között, hogy együtt nőjenek fel, mindig ott lehessenek egymás mellett, és mindig számíthassanak egymásra. A GYES-en töltött évek alatt persze folyamatos kapcsolatot tartottam a kollegákkal, és amikor kellett besegítettem a munkába. Például a 2008-as Amator Artium megszervezését és lebonyolítását a két baba mellett örömmel láttam el, hiszen a képzőművészeti terület az örök szerelem számomra.

H. K.: *Új helyre, de részben a régi szervezetbe tértél vissza a kollégáid közé. Mi változott? Milyen kihívásoknak kellett megfelelni a megváltozott helyzetben?*

K. K.: A Békés Megyei Önkormányzat döntése értelmében 2009-től

a Békés Megyei IBSEN Nonprofit Kht. együttműködési megállapodás keretében vette át a megyei közművelődési feladatellátást. Nagy kitörés volt az életünkben, amikor 2010 szeptemberében beköltözhettünk a Békéscsaba főterén felújított Ibsen Ház épületébe, amelyre úgy gondolom méltó helyet kapott a megyei kulturális iroda. Az IBSEN-es évek több szempontból is kiemelkedőek voltak. Egyrészt azért, mert 2009-től Békés megyében elindult a feladatfinanszírozásos rendszer, amely azt eredményezte, hogy amíg a korábbi években szinte kizárólag csak pályázati forrásokból tudtuk megvalósítani a szakmai tevékenységeinket, attól kezdve megfelelő anyagi támogatást kaptunk programjaink megrendezéséhez a megyei önkormányzattól. A feladatfinanszírozás akkor nekünk is nagyon új volt. Nehéz volt egy évre előre gondolkodni, az előírt kommunikációs kötelezettségeket betartani. Viszont ennek előnyeit is hamar megtapasztaltuk az által, hogy a projektszerű gondolkodás tervezett és tudatos szakmai munkát tett lehetővé. Másrészt ebben az időszakban kaptak lehetőséget a közművelődési intézmények az Európai Unió forrásaihoz való hozzáféréshez. Az elsők között pályáztunk a TÁMOP „Építő közösségek” 1. és 2. körös pályázataira, amiket sikeresen megnyertünk. Korábban is volt már ebben tapasztalatunk, mert a Békés Megyei Művelődési Központtal már korábban egy HEFOP-os pályázatot lebonyolítottunk, így nem egészen kezdőként csaptunk bele az új kihívásokba. A sikeres projektekkal a

Kulturális Örökség Napja az Ibsen Házban

TÁMOP konzorciumi megbeszélés

hátunk mögött felvértezve 2012-ben nem volt olyan közművelődést érintő TÁMOP-os projekt, amire mi ne futottunk volna rá. A munka meg is hozta a gyümölcsét, hiszen a beadott négy pályázat közül hármat megnyertünk, egy pedig jelenleg tartaléklistán van.

A szakmai előmenetelemet tekintve, 2009-től a GYES után visszatérve a szervezetbe, teljesen önálló és felelősségteljes munkát végeztem. 2012 augusztusában a Békés Megyei IBSEN Nonprofit Kft. ügyvezetőjévé választottak. Ez az év már nem volt olyan zökkenőmentes, mint a korábbiak, hiszen ekkor vette át a Békés Megyei Önkormányzattól a Békés Megyei Intézményfenntartó Központ a Kft. tulajdonosi jogát, amely azt eredményezte, hogy nagyon szűkös keretek között kellett a tevékenységeinket folytatni. Ezért pozitívan fogadtam az Intézetbe való integrációt, mert ezzel láttam további lehetőséget a megyei módszertan fennmaradásának.

H. K.: *Hatalmas szervezetbe kerültek, sok új arc is van a megyei kollégák között? Könnyen ment az újabb váltás?*

K. K.: Azt gondolom, hogy talán nekünk ment a legkönnyebben az áttérés, hiszen olyan rendszerbe csatlakoztunk be, amelynek gyakorlata Békés megyéből gyökerezik. Mi tudtuk mi az, hogy feladatfinanszírozás, nálunk megvolt a megfelelő humán erőforrás, nekünk megvolt – a TÁMOP pályázatoknak köszönhetően – az infrastrukturális háttérünk. Mindenképpen pozitív változásnak érzem, hogy az ország min-

den szegletében élő szakmai kapcsolatot tudtunk kiépíteni, a mindennapi munkában tudunk egymásnak segíteni, megosztani egymással a tapasztalatainkat. Úgy érzem, hogy ebben az országos szakmai hálózatban rejlik az Intézet igazi erőssége.

A feladatfinanszírozás kapcsán nem fogtuk vissza magunkat, a régi gyakorlatot követve üres járatok nélkül állítottuk össze a 2013-as programlistánkat. Igyekszem a kollegáim kompetenciáit szem előtt tartva szétosztani a feladatokat, és meggyőződésem az, hogy ez a kulcsa annak, hogy a nagy mennyiség mellé magas színvonal és minőség is társul.

H. K.: *A mintaprojektek kapcsán ti egy olyan programot valósítottok meg, aminek van már előzménye.*

K. K.: Biztosan a „Pepita” Táborunkra gondolsz. Az ötlet onnan jött, hogy 2003-ban a Békés Megyei Művelődési Központtal valósítottuk meg a Kreatívan Határok Nélkül – ifjúsági művészeti tábort, amely arról szólt, hogy különböző kulturális identitással bíró, különböző nyelven beszélő fiatalok, azáltal hogy közös „művészeti nyelvet” beszélnek, hogyan tudják

megérteni egymást, közösen alkotni és minőségi produktumokat létrehozni. Ezt a célkitűzést szem előtt tartva dolgoztuk ki azt a mintaprojektet, amely roma és nem roma fiatalok részvételével megvalósuló program, ahol a fiatalok közötti láthatatlan szakadékok a művészetek által kívánjuk áthidalni. A közös kreatív munka és az alkotó folyamat közösségformáló ereje az egyik leghatékonyabb integrációt elősegítő eszköz. A feladatok közös megoldása segíti az előítéletek leküzdését. A sikerélmények olyan pozitív visszajelzéseket jelentenek a gyermekek számára, amelyekkel további ösztönzést kapnak a kreatív és művészi kompetenciák fejlesztésére, kibontakozására. A program a kreatív ipar egy-egy területét érinti: képzőművészet, tánc, zene, iparművészet. Az egy-egy napos foglalkozások során a diákok bepillantást kaphatnak az adott kreatív terület a roma és magyar népi hagyományaira, illetve a mai modern, „trendi” művészeti stílusok is helyet kapnak. A Pepita – kreatív tábor fiataloknak az integráció jegyében című program egy mintaprojekt, ahol azt mutatják be, hogy a művészet sajátos eszközeivel hogyan lehet tenni az egymás elfogadása, megértése, előítéletek leküzdése érdekében.

Fontosnak tartjuk a program módszertani szerepét is, amitől mintaprojektvé válhat. Ebbe beletartozik a mérőeszköz kidolgozása a szociális kompetenciák változásához, bemenetimeneti mérés készítése, ezek elemzése, tanulságok értelmezése. Ez a mérés lehetőséget ad arra, hogy az elért eredmények hitelesek, egzaktak legyenek, a mintaprojektet mérésmetodikailag is alátámassza.

Lényeges a tevékenységek dokumentálása, módszertani leírás készítése olyan formában, hogy azt bárki megtarthassa, adaptálhassa, a tábor leírásában rögzíteni kell az anyagi, tárgyi és személyi feltételeket: milyen anyagi kondíciókkal, milyen eszközrendszerrel, milyen végzettséggel lehet ezt a projektet megvalósítani.

Bízunk benne, hogy a projekt így igazi mintává, jó gyakorlattá válhat!

KOCSIS KLÁRA a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán rajz-művelődésszervező szakon végzett 1999-ben. Majd 2003-ban szerzett diplomát a Debreceni Tudományegyetem Művelődési- és Felnevelési menedzser szakán. 2000-től a megyei módszertanban dolgozik. Jelenleg a Nemzeti Művelődési Intézet Békés Megyei Irodájának módszertani csoportvezetője.